

JETI OBSTAJA, LE POISKATI GA JE TREBA

Snežni človek, skrivnostno bitje, ki je včasih zbujalo radovednost in strah ter v enaki meri burilo domišljijo znanstvenikov in ustvarjalcev stripov, je izgubil privlačnost, če sodimo po seminarju v začetku lanskega novembra v Moskvi, ki je pritegnil le nekaj deset strokovnjakov.

Na seminarju v moskovskem Darwinovem muzeju so se zbrali biologi in antropologi, ki se jim je pridružila peščica gorečnejšev, da bi ob ponovnem gledanju trideset let starega filma in s kresanjem mnenj končno dognali, ali snežni človek res obstaja. Dokumentarni film, ki ga je posnel Američan **Roger Paterson**, je po mnenju nekaterih nesporen dokaz, da snežni človek ni plod domišljije. Film prikazuje ogromno žensko postavo, ki teče skozi gozd. Ko so ga prvič predstavili, je povzročil senzacijo. Zgodbe o čudnih, človeku podob-

nih bitjih, ki tavajo po zasneženih gorah, se niso zdele več popolnoma neverjetne.

200 DO 300 KILOGRAMOV TEŽKA BITJA

Bitje, ki ga v Himalaji imenujejo jeti, v Severni Ameriki pa bigfoot ali sasquatch, je znano samo po domnevnih sledovih in pripovedovanju ljudi, ki so ga po naključju videli. Ti ga opisujejo kot ogromno kosmato bitje, visoko okrog 240 centimetrov.

Nepreverjena pričevanja so pomagala ustvarjati trden mit o nenavadnem bitju z zasneženih višav, ki velja včasih za nevarno, napadalno pošast, včasih pa za osamljeno, nerazumljeno napako narave. Ta pričevanja so spodbudila tudi nekaj ekspedicij, ki so se odpravile iskat resnico. Leta 1960 se je za snežnim človekom podal celo znameniti novozelandski alpinist in raziskovalec sir **Edmund Hillary**.

Raziskave o jetiju, ki so se začele v Rusiji leta 1958, so od samega začetka odvisne od financiranja, to pa od splošnega zanimanja, ki zadnje čase vidno blede, kakor so ugotavljali udeleženci moskovskega seminarja. Zbrali so se z vseh koncev Ukrajine in Rusije. Stroške za vožnjo in bivanje so si morali plačati sami.

»Ameriški strokovnjaki, ki sem jih povabil, niso mogli priti, ker niso našli sponzorja, ki bi jim kril stroške,« je potožil biolog iz St. Petersburga **Valentin Sapunov**. »Kljub več kot tisoč pričevanjem očitcev, zbranih samo v bivši Sovjetski zvezi, mediji in celo mladi znanstveniki ne verjamejo več, da jeti obstaja,« je povedal profesor Sapunov, avtor knjige »Razmišljanja o odprtem snežnem človeku,« ki je izšla leta 1996.

Po pripovedih očitcev in po nekaterih sledovih, na primer odtisih stopal, iztrebkov in kosmihih dlake, je mogoče sklepati, da gre za bitje, težko od 200 do 300 kilogramov. Bitja, ki živijo severneje, so bolj obilna kot tista, ki prebivajo južneje. Brejost samic naj bi trajala enajst mesecev.

V PAST UJETI SNEŽNI ČLOVEK

Vedno znova se pojavljajo ljudje, ki so doživeli srečanje z jetijem. Seminarja se je udeležil tudi **Leonid Erčov**, delavec iz ladjedelnice v Murmasku na ruskem severu. Zbranim strokovnjakom in vsem drugim je pripovedoval o šestnajstih najstnikih iz vasi Lovozero 200 kilometrov jugovzhodno od Murmanska, ki so avgusta leta 1988 deset dni zapored videvali jetija. Fantje so se prestrašili grozečega vedenja neznanega bitja, zato so na pomoč poklicali lovce. Trije člani zelene bratovščine so prišli s kamero, toda ko so zagledali ogromno bitje, so se tako prestrašili, da so rajši hitro zagrabil za puške, vendar so bili prepočasni — jeti jim je izpred oči izginil v gozdu.

Analize dlake in iztrebkov so pokazale, da gre za bitje, ki nikakor ni človek, ampak neznana rastlinojeda žival. Udeleženci seminarja so se strinjali s tem, da so

Nočni vzpon

MIRE STEINBUCH

*Tja, kjer ni več cest,
kjer so le prostranosti gora,
kjer se misli osvobode,
me vodi klic sveta.
Vedno bližje in
vedno večje so zvezde.
Njihov mrzli sij
hladi mi potno čelo.
Izza oblakov begajočih
se srebrna luč razlije,
prostor in čas obsije
z nezemeljsko svetlobo
in lajša mi korak,
ki zamolkel v travi,
na melišču zazveni.*

*Podoba, že tisočkrat ponovljena,
vedno gledamo kot prvo,
zaradi nas narejeno.
Naša pot je le steza
na neskončni Poti.
Smo le bežni potniki,
ujetniki svojega bivanja,
kratkega kot utrinki zvezd.
Ko bomo le še prah
na tej neskončni Poti,
bodo noči še vedno čarobne
in planine še vedno svobodne,
kot so bile,
še preden smo stopili na svojo Pot.*